№ 64. — Neue Jüdische Zeitung. — II. Jahrgang.

דיא רעדאקציאָן אונד אדמיניסטראציאָ בעפינדעט זיך: Schiffmannsgasse 6, Budapest, וואָהין אויך דיא פראָנומעראציאָנס-געלדער צוזענדען זינד.

איגזעראטע ווערדען בילליגסט בערעכנעט.

נייע יידישע צייטונג

דיא „נייע יידישע צייטונג“ ערשיינט יעדען מאָנטאג אונד דאָננערסטאג.

פראָנומעראציאָנס-פרייזע:

גאנציאהריג	7 פל.	— קר.
האלביאהריג	3 „	50 „
פירטעליאהריג	1 „	75 „

ב״ה בודאפעסט, כז׳ כסליו — Budapest, Montag, 19. Dezember 1881. — שנת תרמ״ב לפ״ק.

רומאָניענס אבביטטע.

וויר האבען זיינערצייט מיטטהיילונג געמאכט דאס רומאָניען, דיעזעס יינגסטע קאָניגרייך דער וועלט, גלייך אין דער ערסטען טהראָנרעדע, אויס אנלאס דער זאָגענאננטען דאָנויפראגע זיך געגען אָסטערדייך-אונגארן איינע שפראכע ערלויבטע, וועלכע מאן איינעם שטאאטע געגענאיבער, מיט דעם מאן אין פריינדשאפט לעבט, ניכט צו געברייכען פפלעגט. דיעס געשאה געראדע דאמאלס אלס גראף קאלנאָקי צום מיניסטער דעם אייסערן ערנאננט וואורדע אונד דיא פערפיגונגען, דיא ער דיעסבעציגליך געטראָפפען, וואָרען דיא דאס ער דען אָסטערדייכיש-אונגארישען באָטשאפטער אין בוקארעסט אנגעוויעזען, יעדען פערקעהר מיט דער רומאָנישען רעגיערונג אבצוברעכען זאָלאנגע, ביז רומאָניען פיר דיעזעס פערגעהען ניכט אום ענטשולדיגונג ביטטעט. דיא הערדען רומאָנען וואָרען היעריבער ניכט וועניג איבעררראשט, דענן זיא דייטעטען דיא ביזהעריגע נאכזיכט אונזערער מאָנארכיע גאנץ אנדערס. זיא וואָללטען עס ביזהער ניכט פערשטעהען, דאס דיא נאכזיכט אונזערער מאָנארכיע נור דעסהאלב וואר, וויל איין ריעזע מיט איינעם צווערג ניכט צו שטרייטען פפלעגט. ווענן אבער דער צווערג קעק ווירד, דא קאנן מאן איהם ניכט לאָנגער צוזעהען אונד ער מוס דאהער פיר דיא קעקהייט געציכטיגט ווערדען.

דיא רומאנען שיינען דאהער אוס איהרעם גראָסענוואהן אייפגעוועקט געוואָרדען צו זיין, דענן דער רומאנישע מיניסטער-פראזידענט בראציאנו הילט אין דער פאָרגעסטריגען קאממערזיטצונג פאָלגענדע רעדע:

„איך האבע דיא געשיכטע מיינעס לאנדעס אונד דיא געשיכטע דער נאכבאר-לאָנדער איינגעהענד שטודירט. איך ווערדע אלזאָ ניעמאלס דאס מינדעסטע טהון, וואס איינער בעליידיגונג דעס הויזעס האבסבורג גלייכען קאָננטע, דענן דיעס היעסע גלייכצייטיג געגען דיא געשיכטע פערשטאָסען. איך ווייס, דאס אין דען שווערען צייטען דער טירקישען הערשאפט, אלס נאָמליך דער האלבמאנד (טירקייא) אייראָפּא בעדראָהטע, דאס הויז האבסבורג דאס באָללווערק (זיכערער בעשיטצער) דער פאָלקער וואר. אללע, דיא זיך אויף דאס מאכט-געביעט דער האבסבורגער פליכטעטען, פאנדען ניכט בלאָס איינע צופלוכטסשטאָטטע צור פרייען אויסאיבונג דער רעליגיאָן, זאָנדערן אויך צור ענטוויקעלונג איהרער נאציאָנאליטאט. אונזער נאציאָנאלעס ערוואכען דאס אונס פאָן יענזייטס דער קארפאטהען, פאָן יענען רומאנען, וועלכע איינסט מאריא טהערעזיא נאך דאס שיקטע אונד דיא דאָרט לערנטען, רומאָנען צו זיין. קאנן מאן נאך אללדעם גלייבען, דאס איך נור איינען איינגענבליק דאראן דענקען קאָננטע, דיא מאיעסטאט דעס מאָנארכען אָסטערדייך-אונגארנס צו בעליידיגען? זייען זיא איבערצייגט, דער מאָנארך זעלבסט גלייבט עס ניכט. עס וואר ניעמאלס דיא אבזיכט דער רומאָנישען רעגיערונג דיא עמפפינדליכקייט דער אָסטערדייכיש-אונגארישען רעגיערונג צו פערלעטצען, פיר וועלכע וויר איינע גראָסע פערעהרונג העגען. וואָרען וויר אבער אונבעדאכטזאם גענוג געוועזען, האטטען וויר זאָ וועַ-

ניג געשיכטס-קענגטניססע געהאבט, איינע גראָסמאכט צו פערלעטצען, גלויבען זיא, דאס אונזער קאָניג דיעס געשטאטטעט האָטטע, אונזער קאָניג, דער איינע וואהרהאפטע פערעהרונג אונד איניגע פריינדשאפט פיר דען מאָנארכען אָסטערדייך-אונגארנס העגט, אונד דיא ניכט נור איהם פערזאָנליך איינען, זאָנדערן טראדיציאָנעלל אין דער פאמיליע דער האהענצאָללערן-זיגמארינגען (דאס איזט דיא פאמיליע דעם רומאָנישען קאָניגס) הערדשענד זינד.“ — —

דיעזע ערקלאָרונג אלזאָ איזט פאָרגעסטערן אבגעגעבען וואָרדען. עס ווירד יעדאָך פאָן אללען זייטען הערפאָרגעהאָבען, דאס דיעס נאָך איממער קיינע גענוגטהואונג, יא ניכט איינמאל איינע רעכטפערטיגונג איזט, דענן דאפאָן וואר יא גאר ניע דיא רעדע, דאס דיא געהייליגטע פערזאָן אונזערעס מאָנארכען אין דיעזע אנגעלעגענהייט הינייגעצאָגען וואָרדען וואָרע, זאָנדערן עס האנדעלט זיך היער איינפאך דארום, דאס דער אָסטערדייכיש-אונגארישע שטאאט אלס זאָלבער אין פיעבער וויזע הערויסגעפאָרדערט וואורדע, אונד היעפאָן איזט אין דער ערקלאָרונג דעס רומאָנישען מיניסטער-פראָזידענטען בראציאנו קיינערלייא ערוואָהנונג געמאכט.

עס איזט אלזאָ זעלבסטפערשטאָנדליך, דאס גראף קאלנאָקי מיט דיעזער ערקלאָרונג זיך ניכט צופריעדענגעבען, זאָנדערן איינע אנדערע גענוגטהואונג פאָרדערן דירפטע, דאמיט דיא הערדען רומאָנען עס ניכט זאָבאלד פערגעססען זאָללען, דאס קינדער מיט פייער ניכט שפיעלען דירפען.

נייעסטעס אויס אללען לאָנדערן.

אונזער נייעס פאָלליעטאָן.

מיט דער נאָכסטען נוממער בעגיננען וויר איין האָכסט אינטערעססאנטעס אונד איבעראויס שפאננענדעס עכט יידישעס פאָלליעטאָן אונטער דעם טיטעל:

„יודא אונד ראָם.“

דיעזער יידישע ראָמאן ווירד דיא ביזהער געבראכטען ביי ווייטעם איבערטרעפפען. דיא צערשטאָרונג דער היילינגען שטאדט ירושלים אונד דעם בית המקדש דורך דיא ראָמער ווירד דארין גענוי געשילדערט. וויר בעגעגנען דארין בעקאננטען פערזאָנען זאָוואָהל אויס דער יידישען אלס אויך אויס דער ראָמישען געשיכטע. וויר האבען אונזערן געעהרטען לעזערן בערייטס בעוויזע געליעפערט דורך דיא געבראכטען ראָמאנע „דאס פערערבטע פערברעכען“ אונד „פאָלגען איינער פערפעהלטען ערציעהונג“, דאס וויר איהרעם געשמאקע צו ענטשפרעכען פערשטעהען. פאָן פיעלען זייטען ערהיעלטען וויר בעשטעללונגען אויף 50 אונד 100 שטיק פאָן דעם לעטצטערען ראָמאנע. וויר קאָננטען יעדאָך דיעזעם וואונשע ניכט נאכקאָממען, דא אונזער פאָרראטה ניכט זאָ וויט רייכטע. וויר ערזוכען דאהער דיא געעהרטען לעזער, וועלכע דען נייען ראָמאן

„יודא אונד ראָם“

פאָללשטאָנדיג האבען וואָללען, גלייך דאס בלאטט צו אבאָננירען, דא וויר נור איינע בעשטיממטע אנצאהל בלאָטטער דרוקען לאססען אונד וויר דאנן קוים אין דער לאגע זיין דירפטען, דען אנפאנג דעס ראָמאנעס נאכליעפערן צו קאָננען.

---

* (אויס ק״ק סערדאהעלי) ווירד אונס געשריעבען: ביום א׳ פרשת וישב האטטען וויר איינען הערבען פערלוסט. עס פערשיעד נאָמליך דער אללגעמיין בעקאננטע, האָכגעאכטעטע היקר הנגיד א״א כ״ה מיכאל וויינער ע״ה, דער זיך אום דיא היעזיגע געמיינדע גראָסע פערדיענסטע ערוואָרבען. דער פערבליכענע לייטעטע פיעלע יאהרע דאס היעזיגע פאָרשטעהער-אמט, אויך וואר ער גבאי דח״ק ודגמ״ס. וויא האָכהערציג, עדעלזיננינג, איבערהויפט וויא איין אוהב תורה ולומדיה ער געוועזען, בעקונדעטע ער אויך אין זיינעם אינטערלאססענען טעסטאמענטע. זאָ טעסטירטע ער אונטער פערשיעדענען אנדערען לעגאטען 300 גולדען פיר ישיבה הרמה של הרב הגאון אב״ד מפה, וויא אויך 100 גולדען פיר חברת ח״ה, איינע בעטראָכטליכע סוממע צור פערטהיילונג ביום הקבורה. ער ערצאָג אונד פערהייראטהעטע (דא ער קינדערלאָז וואר) פיעלע יתומים אונד בעדאכטע צווייא זאָלכע יתומים, דיא נאָך געגענוואָרטיג ביי זיינעם אבלעבען אים הויזע וואָרען, מיט 2000 גולדען נעבסט אויסשטאטונג. אים הויזע של המנוח ז״ל שפראָך דעססען ברודער היקר מו״ה חיים ליב וויינער נ״י, וויא אויך היקר מו״ה משה וויס נ״י ערגרייפענדע הספדים, זאָדאנן בעוועגטע זיך דער צוג, אן וועלכעם זיך דיא גאנצע געמיינדע בעטהייליגטע, נאָך דעם האָף דעם ביהכ״נ, וואָ הגאון אב״ד מפה נ״י דיא פערדיענסטע דעם דאהינגעשיעדענען מיט וואַרמען וואָרטען שילדערטע אונד הערפאָרהאָב וכבוד גדול עשו לו. תנצב״ה.

* (באלאש-ארמוטה.) מיטטוואָך פ׳ וישב פערשיעד דיא פרויא דעס אין ווייטעסטען קרייזען געקאננטען אונד געאכטעטען הגביר הקצין המפורסם מו״ה שלמה ליב וויס ראש הקהל דק״ק יארמאט אונד מיטגליעד דער דורכפיהרונגס-קאָממיסיאָן. דיא טרויריגע נאכריכט איבעררראשטע הערדן וויס היער אין פעסט, פאָן וואָ ער טעלעגראפיש נאָך הויזע בערופען וואורדע, ער קאם אבער צו שפאָט, דא איין הירנשלאָג דען פלאָטצליכען טאָד דער פרויא וויס הערבייפיהרטע. פרויא אדעלע וויס ענטשטאממט איינער זעהר אנגעזעהענען אונד אכטבארען פאמיליע. זיא וואר דיא טאָכטער פאָן הקצין המפורסם מו״ה הירש וויסהויז אויס באלקאן. איהר יידישעס געפיהל אונד זעלטענען וואָהלטהאָטיגקייטסזינן, דען דיעזע פרויא געגען ארמע אונד נאָטהליידענדע, אן בני תורה, אלמנות ויתומים בעקונדעטע, פערדיענט בעזאָנדערס הערפאָרגעהאָבען צו ווערדען. עס איזט איבריגענס בעקאננט, דאס דיעזעס הויז איין קליינעס האָטעל גענאננט וואורדע, וואָ איממערפאָרט ארמע לייטע מיט שפייזע אונד טראנק בעווירטהעט וואורדען.

* (פאָן דעם וויענער טהעאטערבראנדע.) וויא ערשיטטערנד דיא טרויערבאָטשאפט פאָן דעם אונגליק אים רינג-טהעאטער אויף זיינע מאיעסטאט ווירקטע, דאריבער ערפאָהרט מאן אויס האָף-קרייזען פאָלגענדעס: פיר דען מאָרגען דעס 9. דעצעמבער וואר איינע גראָסערע האָף-יאגד נאָכסט מאָגאשטאָר בעשטיממט, אן וועלכער אויך דער קאָניג טהיילנעהמען זאָללטע. צייטליך פריה פערזאממעלטען זיך אים שלאָס צו גאָדאללאָ, וויא יעטצט דאס קאָניגס-פאאר ווײלט, דיא געלאדענען הערדשאפטען אונד הארדטען פערגעבענס אויף דאס ערשיינען זיינער מאיעסטאט. ענדליך קאם איין האָף-ראטה אונד מעלדעטע דען גאָסטען, דאס זיינע מאיעסטאט אין פאָלגע דעם בראנד-אונ־

האָסטע בעגנאַדיגונג. ער גינג נון נאָך קראַקוי, קהרטע אבער שאַפטע נאָך ווינן צוריק, וואָ ער זיך אין גאַשאָפט ערריכטעטע. עס גינג אידם רעכט נוט ביז צום „מראַי" דעם יאהרעס 1873, וואָ ער זיך גאַנצעס פּרעמאַנען פּערלאַר. דיטל דעם ערנאָהרטע ער זיינע פאַמעלע מיט גראָסער אנשטרענגונג, ביז ער אם 8. ד. מ. זאַמטע ווייב אין דען פאַלאַממען זיינען טאָד פאַנד. פאַן דען צווייקנעבלעבענען 8 קינדערן איזט דאס אַלטעסטע 16, דאס יינגסטע בלאָס 6 יאהרע אלט.

* (אונטער דען פערבראַנגטען דעם רינג-טהעאַטערס) בעפאַנדען זיך פאַלגענדע אינגאַרן, צוויסט בוראַ-פעסטער. לוזוויג בּאַש, האַנדלענגס-קאָממס אים בודאַפעסט, צוגרייזוט. נעאָרג בוקוויטץ, קוימאַנן אים בודאַפעסט, צוגרייזוט. יאָזעף עגגער, האַנדעלס-מאַנן אים זאַמבאָר, צוגרייזוט. יולי. אים ערדאָ, צייטונגס-שרייבער, מאַקס מיליאַר פאַלאַטע נומ' 9 וואָהנהאַפט געוועזען. נראָף אַטטאַפעסטעטיטש אים בודאַפעסט. מיכאעל פאַדאַר-פאַנקפּורטער. מאָבעלהאַנדלער אים בודאַפעסט. מיכאעל פאַרנאַנסקי, אין ווינן אים „האָטעל אימפּעריאַל" וואָהנהאַפט. נאַטהאַנ גאָלדשטיין אונד פרוא אים נישראַ. אין ווינן שפּיס-נאַסטע נומ' 4 וואָהנהאַפט געוועזען. אלעקסאַנדער ברייער אונד זיינע פרוא אים בודאַפעסט. מאַטהיאס הירשפעלד, בוכהאַלטער אים בודאַפעסט. מאַקס קאָהן, לעדער-האַנדלער אים נישראַ, אונד לודוויג קאָוואַטש אין ווינן פראַמער-נאַסטע נומ' 15, אונד מאַטהיאס קאָוואַטש אינדיגאַסטע נומ' 9 וואָהנהאַפט געוועזען. פאַנני ליפּטהאַי. אין ווינן, נראָסע אנקער-נאַסטע נומ' 11 וואָהנהאַפט געוועזען. ווילהעלם ליטצמאַנן אים בודאַפעסט, אנענט. בעלא מאַנועה, קאָממס. אין ווינן טאַבאַק-שטראַסע נומ' 51 וואָהנהאַפט געוועזען. לעאָ מיללער. בעאַמטער אים בודאַפעסט, אין ווינן זיבענסטער-נאַסטע נומ' 35 וואָהנהאַפט געוועזען. הייניך סאַמעק אים בודאַפעסט, אין ווינן אינטערע דאָנוי-שטראַסע נומ' 33 וואָהנהאַפט געוועזען. עדואַרד זייטץ, בעאַמטער אים בודאַפעסט. פּאַנין פּעלאַאַ, אין ווינן אים „האָטעל מיללער" אינקוואַרטירט געוועזען. עטעל סינלינגס, אין ווינן נראָסע שפּיס-נאַסטע נומ' 11 וואָהנהאַפט געוועזען. יאַנאָ נאַר, קוימאַנן, אין ווינן אים „האָטעל אנגלסל" אינקוואַרטירט געוועזען. אדולף מעדיצינער.

*(איינע מוטטער. דיא אַהרקינד זוכט.) מוטטער אַרשין דיא באַראַן וועגען טשעראַ, דיא מוטטער דעם 18 יאָהריגען מאַנעס, וועלכער אם אונגלגיס-אבענדע דעם 8-טען דעצעמבער זיין לעבען איינגעבּיסט האַט, אויף דער בראַנד-שטאַטע דעם וויינער רינג-טהעאַטערס. אים פערוואַלף נאָך אַהרעס זאָהנע צו פאַרשען אונד אַן דער גראַבשטאַטע אַהרעס זאָהנעס צו בעטען. דיא אונגלגיקליכע מוטטער האַטטע אין בודאַפעסט, וואָזעלבסט זיא בייא דען אנדרען ווייטע, דיא טרויערקונדע פאַן דעם שרעקליכען אַהרעס זאָהנעס ערהאַלטען אונד וואָר אם 9-טען דעצעמבער נאָך ווינן צוריקגעקעהרט. נאָכדעם שאָן דאַמאַלס קיין צווייפעל דאַרבער אָבוואַלטעטע. דאס איהר זאָהן דען טאָד אין דען פאַלאַממען געפונדען האַטטע, מאַכטע דיא פערצווייפעלטע מוטטער נלאַנצענדע פערשפּרענגען פיר דיא אייסבּיגונג דער ליבע. אַלדע נאַכפאָרשונגען בליעבען אונדעס אַהנע ערפאָלג. אונד דאַהער וואָר דיא באַראָנין וועשטעראַ וועלבסט אויף דער בראַנד-שטאַטע ערשיענען. אים פעלליכט דורך איריגענד איין איסערעס צייכען דיא געבּיגע דעס גלעיכטען זאָהנעס אויפצופינדען. דיא האָפפנונג, אירגענד איינען אנהאַלטס-פּינקט פיר דיא ליבע איהרעס זאָהנעס צו גלעווינגען, הייעלט דיא אַרמע פרוא אַזוי אַנט, וועלבסט געפאַהרליכע שטעללען אויפצוזוכען, זאָ דאס דיא איינגעמאַלע פאַן דער אַנגע-בונג אם ווייטערען פאַרדרינגען געוואָלטזאַמס גע-הינדערט ווערדען מוסטע. עס וואָר אַלדעס אומזאַנסט. פאַן אַהרעס זאָהנע דורכטע נור מעהר דיא אשע צו פינדען זיין.

ווייטערע פּרייבס-פּרייזע.

ווייטינגן. שהיים — 77—78 מילא 13 נולד' 10 קר' ביז 13 נולד' 30 קר'. פּער מ.-צטר.

קאָרן, אונגאַרישעס 67—71 קילאָ 9 נולד' 20 קר' ביז 9 נולד' 60 קר' פּער מ.-צטר.

נערסטע, סלאָוואַקישע 9 נולד' — קר' ביז 10 נולד' 50 קר'.

קוקורוזן, באַנאַטער 7 נולד' 40—45 קר'.

לאָשטאַ-ציערונגען פאָם 14. דעצעמבער:

פּראָג: 86 26 37 34 2

פּערזאָנוואַרלטער רעדאַקטער
יקותיאל הלוי לעדערער.

איין זעטצער-לעהרלינג.

דער בעריהמט אין איינער בוכדרוקעריי בעי-שאַפטיגט וואָר, אונד עטוואָס יידישע וויסען האַט, זאָ איך אין בודאַפעסט וואָהנהאַפט איזט, ווירד איינגעהמען געזוכט. נאָהערעס אין דער בוכדרוקעריי א עסטערהאַזי-גאַסטע נומ' 12.

יידישע אַנטיקוואַר-האַנדלונג

דעם י. שלעזינגער, לייפּזיג-גאַסטע נומ' 6 בודאַפעסט.

קייפט אונד פערקייפט אַלדע גאַטטונגען העבראַישע ביכער, נעוואָהרט דיא בעסטען פּרייזע פיר אַלטע ספרים אונד פערקייפט זעהר בילליג אַלטע אונד נייע איפּלאַגע: ספרים, רוף, טוים, רמב"ם, ש"ע ש"ת, אַלדע גאַטטונגען געבעט-ביכער, טלתים עטצ.

בריעפליכע אנפראַגען ווערדען וואָאָרט בע-אַנטוואָרטעט. בעשטעלונגען נעגען נאַכנאַהמע עפּפעקטאַיראַס. ניכטפּאַקוויינירעדעס ווירד אים נעטוויזט.

2

פּראָמאַירט

מעסערשמיעד
שולעק
שאַנדאָר
בודאַפעסט,
וויינענבּרינגער אייסטעלליניע.
קאָנינס-גאַסטע נומ' 17.

בייא דער

עפּפּעלעט זיין נראָסעס פאַן אַלאַכט-מעסערן (חלפים) אין אַלדען סאָרטען פאַן בע-זאָנדערס פיינער קוואַליטאַט. מיהל-מעסער פיר אָפּעראַטאָרען. פיר פליישהויער שאַטטמעסער, שטאַמעסער אונד שטייבער. אייך זאָמטליכע סאָרטען פיינע שערען פיר צשיינדער. הייז-שערען אין אַלדען נראָסען. בייא בעשטעלונ-גען אייך חלפים בעסטע דיא נעניע לאַנגע אנצי-נעבען. בעשטעלונגען ווערדען נעגען נאַכנאַה-מע עקספּעדירט אונד נעטפּאַקוויינירעדע וואָא-רע ווירד נאָך וואַנזע אימעמעשיש. אנפראַגען ווערדען וואָאָרט בעאַנטוואָרטעט.

5

מצבות.

אַרנאָלד קאָהנס

נראבשטיין-לאַנער בודאַפעסט,

Waitzner boulevard Nr. 5.

(אַן שבת אונד י"ט נעשפּערט.)

עפּפּעלהלט זיך אַלדען יענען, וועלכע דיא טרייגע פּפלעגט דעס נראבשטיין-זעטצענס צו ערפיללען האבען.

זעהר שאַנע נראבשטיינע אים מאַרמאָר אונד נראַנים זינד אַן נראָסטער איסוואָהל פאַראַהנדן. קאָרבעקטע נראַוירונגען, זעהר שאַנע שריפטען מיט בעטער פערגאָלדונג ווערדען בעסטענס אויסגעפירט.

בודאַפעסטער באָרזענקורזע פאָם 15. דעצעמבער.

לאָזע.	קר	פּל.
1854 יאָר 4 פּרעצענטיגע שאַאַפעסלאָזע . .	—	123
1860 יאָר „ „ נאַנצע לאָזע . .	13	50
1860 יאָר „ „ פיינסטע . .	134	—
1864 יאָר שאַאַפעסלאָזע צו 100 נולדען . .	174	—
1864 יאָר „ „ צו 50 „ . .	173	—
קרעדיטלאָזע	183	—
דאָנוי-דאַמפּשיפפאַהרט-לאָזע	107	50
אונגאַרישע פּראָמיסע-לאָזע צו 100 נולדען	125	50
דעמשע האַלבע צו 50 נולדען	124	—
מהרישהאַל לאָזע	113	—
וויינער קאָמּמוּנאַללאָזע	133	—
פּרעמיסע לאָזע צו 100 נולדען	128	—
קאָמע רענעפּשיינע	36	—
מרקקולאָזע	25	40
איינסבּרוקער לאָזע	24	75
קלאַרי לאָזע צו 40 נולדען	32	—
קעלנוויטש לאָזע „ 10 „	18	—
קראַקויער לאָזע „ 20 „	21	50
אַפּנער לאָזע „ 40 „	40	—
אַלפּפּלי לאָזע „ 40 „	38	—
רודאָלפסלאָזע „ 10 „	19	50
מאַרס לאָזע „ 40 „	52	50
אַרצבּוריער לאָזע „ 20 „	22	50
סט. גענעפיס לאָזע „ 20 „	49	50
סאַאַנסלוויער לאָזע „ 20 „	25	40
וואַלדשטיין לאָזע „ 20 „	32	25
ווינדישגראַציר לאָזע „ 20 „	—	—
לאַראַכער לאָזע „ 20 „	23	50

ווערט-פּאַפּיערע.	קר	פּל.
אונגאַרישע נאָלדרענטע	70	119
אונגאַרישע פּאַפּיער-רענטע	07	90
אונגאַרישע נינדענפאַסטונגען	50	99
שעפּטעשע-באַנאַטער	98	—
דעבּעצינישע	50	99
נאַליצישע	—	102
קראָאַטיער	50	100
אונגאַרישעס איינבּאַהן-אָבליגאַציאָנען	25	133
וויינער-אָנלעהן-אָבליגאַציאָנען . . .	96	75
פּאַפּאַזשיטיגע דער אונגאַרישען נאַדעגקרע-דיט-אנשטאַלט צו 5½ פּרעצענט . . .	80	101
דעמשע דער אונג. היפּאָטעק-באַנק צו 4½%	—	102
דעמשע אָלגעמיינע, נאַדענקרעדיט צו 5½%	50	103
דעמשע צו 5 פּרעצענט	50	102
דער אונגאַרישע-נאַליציער	50	166
דער נאַדאָפּסטבּאַהן	50	169
אָסטערייכישע קרעדיט-אקציען . . .	—	365
אונגאַרישע קרעדיט-אקציען	—	363
פּרעבּיגע 3% אָבליגאַציען	—	45
נעלד-קורזע.		
וולבער-אשיאַ	—	100
דוקאַטען	56	5
אָסטערייכיש-אונגאַרישעס 8-נולדען-נאַרד-שטיק (20 פראַנקס)	40	9
נאַפּאָלעאָנדאָר	40	9
יידישע ריינסבּאַנקנאָטען	50	18
20 מאַרק-שטיקע	11	59
יוסיפע אַפּאָטעקערוועל	26	1

פּרוכספּרייזע דער קאָרנהאַללע פאָם 15. דעצעמבער.

פּרייזע	פּל.	פּרייזע	פּל.	פּרייזע	פּל.
אַז. אַנגאַרישע	—	—	—	—	—
	74	—	—	—	—
	76	11.35—11.45	75	8.70—9.	—
	77	11.50—11.60	76	9.40—10.40	—
	79	11.65—11.75	77	7.45—7.65	62
	80	11.80—11.90	78	7.65—7.85	40
		11.90—11.95	79	6.85—6.80	75
		11.95—12.—	80	6.70—6.65	73
				6.35—6	—
אַז. אַנגאַרישע	75	11.80—11.90	75	12.37	100 פּל.
	76	11.95—12.05	76	—.—	„
	77	12.10—12.20	77	—.—	„
	78	12.25—12.30	78	7.17	„
	79	12.30—12.35	79	—.—	„
	80	12.40—12.45	80	8.20	„
				13.40	„
אַז. אַנגאַרישע	75	12.15—12.25	75		
	76	12.30—12.40	76		
	77	12.45—12.55	77		
	78	12.70—12.75	78		
	79	12.75—12.80	79		
	80	12.85—12.90	80		
	75	12.15—12.25	75		
	76	12.30—12.40	76		
	77	12.45—12.55	77		
	78	12.60—12.65	78		
	79	12.65—12.70	79		
	80	12.75—12.80	80		
	—	—.—.—	—		

פּרייזע	פּל.	פּרייזע	פּל.
קאָרן נייא . . .	72	וויינצען	100 פּל.
נערסטע מאַלץ . . .	62	„ הערבסט	—
נערסטע שוטצער . . .	64	„ מאַי-יוני	7.17
האַפער . . .	40	קוקורוזן	—
קוקורוזן באַנאַטער . . .	75	נערסטע	—
אַנדערער . . .	73	האַפער	100 פּל.
		„ הערבסט	8.20
		„ פרילינג	13.40
		רעפּס	

הילזענפרוכטע		
		בין
פּיזאָלען	10.25	10.75
צוויטשנבאַהנען	11.50	12.25
לינזען	11.—	14.—
אַרבּסען	11.—	12.—
הערזבּרין זאַמטס זאַק . . .	10.50	11.—
מאָהן, נייטיג 36 פּל., בלוי	33.50	34.50
האַנפּסאַמען	9.—	9.25

אַוועשטשקין, סערבּיש נייע 21.40 נולד'.
שפּרינשיס, פרעסהעפענס. — 35. נול'.

Herausgeber und verantw. Redakteur: Carl Lederer. Druck von Emerich Bartalits. Budapest, VIII., Eszterházygasse Nr. 12.

ווינער צוגע אין טעמעשוואר אנלאנגען זאָללטען. דיא אלטע פֿרויא שיען פֿאָן דעם ווינער אונגליק נאָך ניכטס געוואוסט צו האבען, דענן אלס זיא איינעם אין איהרער נאָהע שטעהענדען העררן פֿאָם בראנדע דעם רינג-טהעאטערס שפּרעכען האָרטע, וואורדע זיא אייסערסט אונרוהיג. דא ראָללט דער צוג אין דיא האללע דעם באהנהאָפֿעס אונד וועניגע אויגענבליקע שפּאָטער ערשיינט דער שוויעגער-זאָהן דער ווארטענדען בעיאהרטען דאמע אלליין . . . . . . אים ווארטע-זאאל. מיט איינעם מארקערשיטטערנדען אויפֿשרייא בריכט דיא אלטע פֿרויא צוזאממען. נאך לאנגעם, אָנגסטליכען בעמיהען געלאנג עס דען אנגעקאָממענען, זיינע שוויעגערמוטטער צום בעוואוסטזיין צו ברינגען, דער ער דאנן מיט פֿאָר שלוכצען ערשטיקטער שטיממע ערצאָהלטע, דאס זיינע פֿרויא אויך איינעם דער אָפּפֿער דעם אונגליקס געוואָרדען זייא. זיא וואורדע איהם בייא דער פֿלוכט ענטריססען אונד ער קאָננטע זיא ניכט מעהר פֿינדען.

* (הינריכטונג.) אין בערעגסאס וואורדע דער רויבמאָרדער דאניעל באָזוק, דער אים פֿערפֿלאָססענען זאָממער 7 מענשען ערמארדעט האטטע, פֿאָריגע וואָכע הינגעריכטעט. אלס אידם נאך פֿערלעזונג דעם בעשטאָטיגטען טאָדעס-אורטהיילס מיטגעטהיילט וואורדע, דאס דער קאָניג דעם געזעטצע פֿרייען לויף געגעבען האבע, שטאנד ער וויא פֿערניכטעט דא; ער ליעס זיך, פֿאָר שרעק פֿערשטוממט, אין דיא ארמע-זינדער-צעללע פֿיהרען, וואָ ער זיך ביז צים לעטצטען מאָמענט שטימפֿפֿזינניג בענאהם; ער בעטעטע פֿיעל אונד געדאכטע זיינעם וויבעס אונד זיינער 4 קינדער. דיא שרעגען האָלטען אידן צום לעטצטען גאנגע. וואָהרענד דאס טאָדעס-אורטהייל אידם פֿערלעזען וואורדע, ערבלייכטע ער. זיין לעטצטעס וואָרט וואר, אלס קאָזארעק אידם דען שטריק אום דען האלז לעגטע: „וועה, מיין האלז!" דער טאָד וואר ביננאהע ½ מינוטען איינגעטרעטען.

* (איין טהעאטער-אונגליק אים אלטערטהום.) אויך דאס אלטערטהום האט איין אָהנליכעס אונגליק וויא דער בראנד דעם ווינער רינג-טהעאטערס צו פֿערצייכנען. איין געוויססער אטיליאוס ערבויטע אים יאהרע 27 צו פֿידענאין איין אמפֿהי-טהעאטער, אים פֿעכטער-שפּיעלע צו פֿייערן, אָהנע דאס פֿונדאמענט אויף פֿעסטען באָדען צו לעגען אונד דאס האָלצווערק פֿעסט צו פֿערבינדען, אינדעם ער דיעס ניכט וועגען זיינעם רייכטהומעס אָדער אויס בירגערליכעם עהרגייצע, זאָנדערן דעם שנאָדען געווינס האלבער אונטערנאָממען. דיא נאך זאָלכען שוישפּיעלען בעגיערינגען ראָמער, אונטער דער רעגיערונג דעם טיבעריאוס פֿערן פֿאָן לוסטבארקייטען געהאלטען, שטראָמטען אינסבעזאָנדערע וועגען דער נאָהע דעם אָרטעס מאססענהאפֿט הערבייא. דאס מאָנגליכע אונד וויבליכע געשלעכט, יעדעם אלטער. דאדורך וואורדע דאס אונגליק נאָך גראָסער, אינדעם דער מיט מענשען פֿאָללגעפּראָפּפֿטע בויא צו וואנקען אנפֿינג, נאך איננען אונד אויסען איינשטירצטע אונד איינע אונגעהייערע מענגע פֿאָן מענשען, דיא דאס שוישפּיעל בעטראכטעטען אָדער הערומשטאנדען, שנעלל מיט זיך ריס אונד בעדעקטע. דיעיעניגען, דיא אים בעגיננע דעם שטורצעס ערשלאגען וואורדען, ענטגינגען דען קוואלען; בעקלאגענסווערטהער וואַרען דיעיעניגען, דיא מיט אבגעריססענען גליעדערן נאָך פֿאָרטלעבטען אונד ביים טאגע מיט דעם געזיכטע, בייא נאכט מיט היילען אונד זייפֿצען איהרע פֿרייען אונד קינדער זוכטען. באלד קאמען אויך דיא איבריגען, דער איינע נאך זיינעם ברודער, דער אנדערע נאך זיינען פֿערוואנדטען אָדער זיינען עלטערן יאממערנד; אויך דיעיעניגען, דערען פֿריינדע אָדער פֿערוואנדטען אויס פֿערשיעדענען אנדערען גרינדען אבוועזענד וואַרען, וואַרען פֿאָן אנגסט ערפֿיללט, אונד דיא אונזיכערהייט דאריבער, ווער דורך דיא געוואלט ערשלאגען וואורדע, פֿערמעהרטע דיא פֿורכט. אלס מאן אנפֿינג, דען שוטט וועגצוריימען, זאָ שטירצטען זיא אויף דיא טאָדטען, דיעזעלבען אומארמענד אונד קיססענד, אונד אָפֿט ענטשטאנד איין שטרייט, וועגן דאס געזיכט, צוואר ענטשטעללט, אבער דיא גלייכע געשטאלט אונד דאס גלייכע אלטער דיא זוכענדען איררעפֿיהרטען. פֿינפֿציגטויזענד מענשען זינד דורך דיעזען אונפֿאלל צערמאלמט אָדער פֿערקריפּפּעלט וואָרדען. עס וואורדע איין סענאטס-בעשלוס געפֿאסט, דאס ניעמאנד פֿערנערהין פֿעכטער-שפּיעלע פֿעראנשטאלטען דירפֿע, דער ניכט 400,000 סעסטערציען (אונגעפֿאָהר 10,000 טהאלער) בעצאהלע, אונד דאס קיין אמפֿהי-טהעאטער אויפֿגעפֿיהרט ווערדע, בעפֿאָר ניכט דיא פֿעסטיגקייט דעם באָדענס געפּריפֿט וואורדע. אטיליאוס וואורדע פֿערבראננט. איבריגענס שטאנדען נאך דעם אונגליקע דיא הייזער דער פֿאָרנעהמען אָפֿפֿען, פֿערבאָנדע אונד אָרצטע וואורדען איבעראלל צור פֿערפֿיגונג געשטעללט, אונד דיא שטאדט וואר אין יענען טאגען, אָבוואָהל זיא איינען טרויריגען אנבליק דארבאָט, דען איינריכטונגען דער אלטען גלייך, וועלכע נאך גראָסען שלאכטען דיא פֿערוואונדעטען דורך שפּענדען אונד פּפֿלעגע אונטערשטיטצטען.

* (אויס דאלמאציען) ווירד געמעלדעט: דער שטאטטהאלטער באראָן יאָוואנאָוויטש אָרדנעטע דיא פֿערשטאָרקונג אללער בעזאטצונגען אין דער צופּפּע, אין פּאָסטראָוועטשיאָ אונד שפּיצצא אן; אויך קאָנפֿערירטע ער מיט דעם אָסטערדייכיש-אונגארישען קאָממאנדירענדען אין טשעטיניע אָבערסט טהאָממעל. לעטצטערער פֿערזיכערטע, דאס פֿירסט ניקיטא פֿאָן מאָנטענעגראָ דיא שטרענגסטע איבערוואכונג דער גרענצע אנגעאָרדנעט האבע, דער פֿירסט האט אבער דען ווידערשטאנד דער מייסטען וואָיוואָדען אונד דעם מיניסטערס דעם אינגערן, מאשא וורביצא, צו איבערווינדען, וועלכע אים געהיימען דיא קריוואָסטשיאנער אונטערשטיטצען. מאָנטענעגרינער, דיא היעהער אויף דען מארקט קאָממען, ערקלאָרען אָפֿפֿען, דאס עס ניכט לאנגע דויערן ווערדע, ביז מאָנטענעגראָ דיא דיא איהם ענטצאָגענען געביעטס-טהיילע דער הערצעגאָווינא וויעדער עראָבערט האבען ווירד.

☛ יענע געעהרטען העררען אבאָננענטען, דיא מיט איהרער פּראָנומעראציאָנס-געביהר אים ריקשטאנדע זינד, ערזוכען וויר האָפֿליכסט, איהרער דיעסבעציגליכען פּפֿליכט עהעסטענס נאכצוקאָממען.

פֿערלאָזונגען.

— (אונגארישע פּראָמיען-לאָזע.) בייא דער אם 15-טען דעצעמבער פֿאָרגענאָממענען 42-טען ציעהונג וואורדען נאכשטעהענדע סעריען געצאָגען, אונד צוואר: 39 103 112 367 445 577 616 888 893 939 1461 1565 1760 1767 1788 1958 2192 3195 3511 4335 4[illegible]70 4547 4929 5083 5227 5542 5556 5747 5866 5926 5958 5969. אונד צוואר ענטפֿאָללט דער הויפּטטרעפֿפֿער מיט 120.000 גולדען אויף סעריע 3195 נומ' 39; ס' 112 נומ' 50 געווינגט 12,000; ס' 888 נומ' 7 געווינגט 5000 גולדען; יע

ערפֿרייטען זיך דעם ריינסטען אונד שאָנסטען גליקעס. נור דער געדאנקע אן זיינע מוטטער בעשאָפֿטיגטע איהן מאנכמאל אין בעטריבענדער וויזע. דא מעלדעטע איהם איין טעלעגראם, דאס דער פֿירסט מאָנטעוועטשיאָ אין פֿאָלגע איינעס שלאג-אנפֿאללס געשטאָרבען זייא. היינריך רייזטע זאָפֿאָרט נאך איטאליען אב.

פֿירסט מאָנטעוועטשיאָ וואורדע אינטער גראָסעם געפּראָנגע צו זיינען פֿאָטערן בעשטאטטעט. זיינע ניטער אונד שלאָססער פֿיעלען זיינען פֿערוואנדטען צו; אין זיינעם טעסטאמענטע האטטע ער זיינער וויטטווע איין בעדייטענדעס, שטאנדעסגעמאָסעס איינקאָממען אויף לעבענסצייט אויסגעזעטצט; אלס וויטטווענזיטץ וואר איהר איינע אם קאָמער-זעע געלעגענע ווילא בעשטיממט.

נאכדעם אללע אנגעלעגענהייטען געאָרדנעט וואַרען, וואָללטע זיך היינריך פֿאָן זיינער מוטטער פֿעראבשיעדען אונד נאך דייטשלאנד צוריקקעהרען.

„מיין זאָהן — זאגטע יוליע — בלייבע נאָך איינע קורצע צייט היער, אונד ניממ מיך דאנן מיט נאך דייטשלאנד; איך זעהנע מיך דארנאך, דיינע פֿרויא אונד דיינע קינדער קעננען צו לערנען. דאָך האבע איך איינע ביטטע אן דיך: פֿיהרע מיך בייא דיינער אומגעבונג נור אלס פֿרויא ווערנער איין. דא איך וויעדער יידין ווערדען וויל, זאָ האבע איך קיין אנרעכט מעהר אויף דען פֿירסטען-טיטעל."

היינריך פֿיהלטע זיך דורך דיעזען ענטשלוס זיינער מוטטער דאָבבעגליקט. אכט טאגע נאכהער פֿיהרטע ער זיינע מוטטער אין זיין הויז איין.

איינעס מאָגעס ערשיען היינריך בייא דעם ראבבינער, דען ער איינלאדט צו ראטהע געצאָגען. אלס ער דען ענטשלוס געפֿאסט האטטע, צום יודענטהום איבערצוטרעטען, ער בעריכטעטע אידם אללע דיא בעגעבענהייטען, דיא זיך זייט יענער צייט ביז צו זיינער פֿערהייראטהונג ערייגנעט האטטען.

„הערר ראבבינער — זאגטע ער — נאכדעם ער זיינע ערצאָהלונג בעענדעט האטטע — מיינע מוטטער פֿינדעט קיינע רוהע אין מיינעם הויזע. זיא וויל תשובה טהון דאפֿיר, דאס זיא דאס יודענטהום פֿערלייגנעט אונד פֿיעלע יאהרע אין אונידישער וויזע געלעבט האט. זיא איזט מיט מיר היערהערגעקאָממען, אום זיא צו ביטטען, איהר איינע בוסע אויפֿצולעגען. ערלויבען זיא, דאס איך זיא צו איהנען פֿיהרע?"

„נעווים — אנטוואָרטעטע דער ראבבינער — איך פֿינדע דען וואונש איהרער פֿרויא מוטטער, אויך אייסערליך דורך ווערקע דער בוסע איהרע ריקקעהר צו דאָקומענטירען, פֿאָללקאָממען בערעכטיגט."

„ערלויבען זיא מיר, הערר ראבבינער, זיא צו ביטטען, אין דיעזער אנגעלעגענהייט דיא אנגעגריפֿפֿענע געזונדהייט מיינער מוטטער צו בעריקזיכטיגען, אונד ניכט צו פֿיעל פֿאָן איהר צו פֿערלאנגען."

„זיין זיא אונבעזאָרגט, מיין ליעבער הערר — אנטוואָרטעטע דער ראבבינער — איך ווערדע אנדערע דינגע אנאָרדנען אלס פֿאסטען אונד קאסטייאונגען."

היינריך גינג, אום זיינע מוטטער צו האָלען. ער פֿיהרטע דיעזעלבע אין דאס הויז דעם ראבבינערס אונד ענטפֿערנטע זיך וויעדער, אום ניכט צייגע דער דעמיטהיגונג זיינער מוטטער צו זיין.

„גנאָדיגע פֿרויא — רעדעטע דער ראבבינער דיא איינטרעטענדע אן, נאכדעם ער זיא אויפֿגעפֿאָדערט האטטע, זיך צו זעטצען — איהר העררן זאָהן האט מיר בערייטס איהר אנליעגען מיטגעטהיילט, אונד איך האבע איהם גועזאגט, דאס איך איהרען וואונש פֿיר פֿאָללקאָממען בערעכטיגט האלטע. אבער איך בין ניכט דער אנזיכט דאס זיא דורך שווערע בוס-איבונגען איהרע געזונדהייט ערשיטטערן זאָללען. איך וויל איהנען איינען אנדער ראטה געבען. פֿערווענדען זיא פֿאָן איהרעם געלד זאָ וועניג אלס מאָגליך פֿיר זיך. דאס איבריגע אבער מאָזיא דאצו בעשטיממען, דאס זאָלכע יודען אונד יידינגען, וועלכע אויס נאָטה דען מיססיאָנאָרען אין דיא ארמע געטריעבען ווערדען, גערעטטעט אונד פֿאָר דעם איבערטריטטע בעוואהרט בלייבען. איך מאָכטע איהנען ראטהען, צו דיעזעם צוועקע אין לאָנדאָן צו וואָהנען. דער דאָרטיגע אָבערראבבינער אונד דעססען געמאהלין ווערדען גערן בערייט זיין, איהנען צו העלפֿען, דיעזעס שאָנע פֿאָרהאבען אויסצופֿיהרען."

„איך דאנקע איהנען, הערר ראבבינער, ענטגעגנעטע יוליע. איהר ראטה איזט גוט אונד איך ווערדע רעמועלבען פֿאָלגע לייסטען. פֿריילין ווירד דיא טרעננונג פֿאָן דען מיינינגען מיר שווער ווערדען. מאָגע אויך דיעזער שמערץ צור זיהנע מיינער פֿערגעהען בייטראגען."

יוליע האט דיעזען ענטשלוס צור טהאט געמאכט. זיא וואָהנט אין לאָנדאָן אונד איזט איין אייפֿריגעס מיטגליעד דעריעניגען יידישען פֿעראיינע, וועלכע עס זיך צור אויפֿגאבע מאכען, דען בעשטרעבונגען דער מיססיאָנאָרע ענטגעגען צו ווירקען. עס איזט ניכט צו בעפֿירכטען, דאס יעמאלס נאָך נענענשטראָמונגען איהר אָדער איהרעם זאָהנע געפֿאָהרליך ווערדען. דאס פֿערהאָלטניס דעם נייאָפֿען שטערנשוס צו זיינעם עהעמאליגען פּפֿלעגעזאָהן איזט דאס בעסטע געבליעבען. דיא גראָפֿליכע פֿאמיליע וואר פֿיער וואָכען לאנג אויף דער ווילא אם רהיין-אופֿער צום בעזוך.

פּרינצעססין מעלאניע פֿאָן וואלדסהוט-רימבאך נ. ג. אויס פֿערצווייפֿלונג אין איינעם קלאָסטער.

ע נ ד ע.

גלימעס אים ווייגער רינג-טהעאטער אן דער יאגד ניכט צוטרעפלעדנעם. דער אביבר דיא שויער-נאכריכטען זא ענטזעטצט, דאס ער פאללע צוויי טאגע זיין צימער נאר ניכט פערלאסען האט. זיינע מאיעסטאט ליעס זיך פאן דעם אונגלייכספאלל יעדע האלבע שטונדע טעלעגראפיש בעריכטען אונד פאסט עבען זא אפט וואורדען אים אללערהאכסטע אי״פטראגע דפעפעשען נאך וויין געזאנדט. יעצטע לאסט זיך דער קאנג אביבר דען גאנג דער גרייסליכען אינטערזוכונג דיא אינפהרלעכסטען בריעפליכען בעריכטע צוקומען. דיא איילבאטען, דיא אונסט צור פאהרט דיא פערזאנענ-צינג בעניטצטען, מיססען גן מיטטעלפט שנעללצונג נאך גאראל. לאן״ייזען, אונד זא אפט דער צינ אנזאממעל שטעהט בעריים דיינע מאיעסטאט אים פעגסטער זיינעם אביביס-צימערס אונד שייטע אינגל-הולדיג נאך דעם האפ-וואגען, וועלבער דער מו-ריער פאס בעפאהרדיגט אינס שלאס בעפאהרדערט. אין גאראללא וואורדע אם פייטאג אין דער האפ-קאפעללע איף בעפעהל דעם קאניגס אין טריי״-נאטטעדרעגסט אבגעראלטען, וועלבעס אללע הערשרשאפטען אונד דאס נעזאממטע האפ-פערזאנאל בייזאמענטע. דער קאנג אונד דיא קאניגין ווארען אביבראוס וואהרעגד דער פייער אין עטפע אנדאכט פערזענקען אין שיע-גען טראפטע-פיללט דיא קאפעללע צו פער-לאסען, אללס דאס לעטצטע ווארט דעם נעבע-טעס אים דעם מונדע דעם פפאפערדס אפ-גלנגען וואר. קורצן נאך האלב 12 אוהר וואר דיא מרייפפייער צו עגדע אונד דיא קאניגליכע פאמיליע בעגאב זיך אן אהרע נעמאכע צוריק, דיא מילרטהאטיגקייט. וועלבע זיך אביבראלל אן אללען לאנדערן פיר דיא צוריקגעבליעבענען דער פון רינג-טהעאטער פערענגלטמען קונד-גיבט. איזט אייגע האבענסווערטהיג. בייז הייטע איזט בעריים איינע האלבע מיללאן אין שפעג-דען פאפאפאסען. אין נעווייסטער הער איינסט נאטטע אללעגר פאר אביבראלל אין בעראראן פאן 10,000 גולדען פיר דיא פער-אינגל קטען אביבראבען, האט נייערליך 125,000 גולדען אן פאפ״ר-, אונד נאלד-רינגטן בייא דער רעדעדט-אנשטאלט צו דעמזעלבען צייטגע אנ-נעמען. דער דירעקטאר דיזיגער אנשטאלט פאנד דך נים ניינער בעדערפטיגטער אין, אם פאן דיזיגער נאכטען שפעגדע מטשהיללונג

פאללייטאן.

פאל״נע איינער פערפעהלטען ערציעהונג.

(30-טע פאר״שטענונג אנד שלוס.)

האנגא האר״שט איך ניכט. דייא איין וואנגן דיא שר״אנד דיא״אנאללטס. עיסט אללס דער וואנגן פאר דעם דייזע, דיזע אונטער אדרעס פערסטאר. דעלס, וואורדע דיא אייסטערהיס אויף דענזעלבען אונד בע-מעקטע דען אייסטשיינענדע, דער דער דיא״שקעע-קוטשער דען פאהרלאדען צו נעבען אים בעגרייפפ שאנד. איך פייא וואלף פאאס אנס פערסטאר אונד קאם נעראדע רעכט. אדרע וואנקענדע אקטאר. דיא מיט דעם אויסרופע: „הערר וויללאנד!“ אין דאס צימער צייטשלאגטקע, אין אדרען אי״מען אי״אפטאגענען.

שאן האר״שט מאן אילינע מאנגע-טרייטען דיא טרעפפע דערייפשטר״גען, דאנן וואורדע דיא אירפגערייסטען אונד דרינך וואנטשע דערין.

„הערר וויללאנד?“ ענטפען מונטער אונד מאכטער דייא אים אינגס מונדע, דרינך אבער שריי:

„פיל וויללאנד איזט מאדט, אדער האט פיעלמעהר גיעמאלס אנד״עגבט. איך דרינך דרינך דרינגע. בין אללס יודע נעבאר״אן אונד וויל אלס אללעד לעבען אונד שטערבען, אלס פאמטע. שטרענגליבזעד, נעגעבעגס טייער יודע!“

דער מאלס דאס ערשטרינגן דער פריא וואלף אונד אדרעד מאכטער.

דרינך מוסטע עצאהלען, דייא אללעס נעקאממען אונד דאיא דך אללעס נעשאהאלטעס מאנד. דיא קאנגיג דיעזע עצאהלונג אזוגערן לעזעגן ערשטאר״ן, דא אדר-גען נא בעריים אללע נאהערען אומשטאנדע בעקאנגס

ווייגס אלשטערע ברידערס יאזעף אין דאס רינג-טהעאטער בעגעבען, דיא זיא אבגעגאנגען פיר דיא דרייטטע גאלטע״ע לאזען וואללטען. עס פאנד זיך אנדעס נור נאך אינע קארטע פיר דייזע גאלטע״ע, דיא דער אלטערע ברידער פיר בעהיעלט, וואהרענד דער יונגערע זיך אינע קארטע פיר דיא פ״ערטע גאלטע״ע לאזטע. ערס-טערע קאנגטע זיך פאן דער דרייטטען גאלטע״ע נאך דעבטטע״ן רעטטען, וואגענגען דער לעטצ-טערע אין דען פאלאממען וויינגן טאר גע״פונדען האט. זיינע גאלדענע רעמאנטאר״-אוהר אונד זיין קאסטע-שלייסעל זינד גע״פונדען וואהרדען. — אין דען אזזאהעלטיגען מעמפעלן אין וויינ וואורדען טרייטע״-נאטטעדפיינטסטע אב״נעהאלטען. דיא טרייטע״-ערדע דעם פערדיגערס דר״ יעלל״-נעס לויטעטע אפלענדערמאסטן: „אונזערע שטאדט ווירד ניכט בלאס דייטש, אנדערן ערדעס יאהר אם 8. דעצעמבער דער פערענגלייקטען בעדענקען. דען פערלאססענען אונד פערוויזטען אזזיגערער ליעבע אונד אנזערע ברעאמען! דער בעגינגנס דאס לעבען, דער הארן ווד דיא פיל״-שלאגע אייגער נאכסטן שטאדט. אללען דענען, דיא אם מארגען דעם 9. דעצעמבער ווי״-נענד פאר דער בראנד-שטאטטע שטאנדען. אללדענען, וועלבען דיא נאכט דעם 8. דעצעמבער דען אטטער בעטרוסטען, דעם דיא אינע בעזיר״פען וואללטען, דיא מטטער בעגראבטעם. דיא דיא דעם מארגענס קיסטען וואללטען — אללען דיא אינזערע ליעבע, אינזערע מטטל״ד עגיטל״-נאר אייגער אינדר״גנל״בען ערמאהנונג, זיך דער פערוויזטען קינדער אנצינדמען. שלאס דער ערדגע״. דיא פ״ייר ערדגטע מיט דעם נעבעטע פיר דאס זיעללגהיל״. אין דער דיא״אפרדשאדט האטטען זיך צים טרייטע״-נאטטעדפ״ינטסט איך מערדערע אי״סטסטס דעם צייטטען בעצירקעס אינ״ פ״ עלל ניכט-יודען אינגעפונדען. דה״ נידע-מאגן ע״אינגערבע אין דאס בע״אנזעגע חנכה-פעסט. דיא לכטער אנגעצינדעט ווערדען. דיא אן דען פ״ערדגע״ערדען בראנד דעם 8. דעצעמבער ע״אינגעגן מאגזן. פאר״דעט צים שלוסע צו אהלטהאטנ״ט-אקטען איך.

* (איין ווייטערגעס ווי״דערזע-הען). דיא איין אינגאר״שטס בלאטט ע״צאהלט. ע״ר״אר״שטעט דיזיגער מאגע אים מעמפעזיא״ר״ע באהנ-האפ אינע בעאהרטע אי״יא אהרע מאכטער אינד דערגן נאטטעדן. דיא מיט דעם

ציו מאכגן אונד צוגליך אנצעיגיגן, דאס דער ווייגע אינגע אין בעטרעפפ דער פער-וועגדונג דעם דאלפס-קאמ״טעע מ״טטהיללון ווער-דע. הערר נאטטעל האטטען פיר דען אבענד דער קאמאסטאפפ אינע לאשע אים רינג-טהעאטער בעשטעללט. אין האללאנדער, וועלבער דער-ציט אין וויינן ווילט, אונד זיין אינטמסטער ערריגנט אין זיין האטעל צוריק. דער נעדאנקע, דאס ער אין אפפער דעם אונגליקס האטטע ווערדען קאנגגן, ליעס איהן ניכט צור ווהע קאממען אונד גלייכטע ער דיינעס גינסטיגען גע-שיק ניכט אין בעסטערע וויינע דאנקען צו קאנ-גען, אלס דורך אינגן וויינגן קראפטטען אנגע-מעסטענגן בייטראג צו דער אפפענטליכען זאמט-לונגגן פיר דיא הינטערבליבענען דער אפפער. הערר נאטטעל איזט מיין וויינגער. זיט עטוא 2 אהרהען וואהנט ער אין וויין, אונד צוואר אים האטעל „צור שטאדט פ״אנקפ״רט“. ער האט דער אין בעשיידענעס צימטער אינגע אונד לעבטט אין אינער האכסט אינ״נאכטן, אנשפ״יכט-לאזען וויינגע. שאן פאר 10 אהרהען קאם ער נאך וויינן אונד העלט זיך לאנגערע צייט דער אי״ף. הערר נאטטעל איזט אין אמערקאנע; ער זאללט אבער אין בעדייטענדע פערמאגען פערפ״ינגן, דאך נעהמען דיינע בעקאנגטן אן, דאס דיא שפענדע, וועלבע ער דען פערענגלי-טען יודמטעע, אינגן ניכט אונבעדייטענדען שטייל דיינער נלקס-נטטער פערזאונטערהיל״-טע. בעציינבונגן איזט עס צולעטצט פיר״ דיינע בעשיידענהיט, דאס ער ניכט אינמאל דען דאנק דעס דעלעגראטען דעס נעמיינדע״אההס עגט-נעגענגעהמען וואללטע. וועלבער צו דעזעס צייט-קע אים האטעל פאר״שפ״אר. הערר נאטטעל ווילל ניכט אינמאל. האט אין דיינער נעגעגיאר״ט פאן דער זאכטע בעשפ״אכען ווערד. — אינטער דען אפפענע דעס אינגלייקס בעפינדעס זיך איך אין זאהלן דעס אבבעגעס פאן שאמפפענן בייא פ״עסבערג, מ״״ה אל״ערד״ נעבעגען. עס אזזט דעס דער 29 יאהרע אלטע, אינפ״ר״מ״אטטעע קי״פ-מאגן מאקס וויגטער, ראזמאר״נגאסטע נומ״ 6 וואהנהאפט גע״ענגן. דערזעלבע זיך אם פ״ערהאנגנ״ס פאללען אבענדע אין בעגלייטונג

ווער: נור דאס וואללען ווד הינצעטצען, דאס דרינך פאר דעס פסס-פעסטע בייא דיינגר ווייגע פאן אינאללען האבטנרן ניכט מעהר צו צייטיגען פ״ערמעכטע; ער וואר דאהער דיא ניסטען מאגע דעס פסס-פעסטעס פון פ״אנ געפאלגען אונד האטטען דאס פאן אינגע אנגע-נאאם-אאטטע זא פ״יעל אלס מאגלד צו ע״ראהרען גע-זוכט; נאך אינגאנגנ דעס צייטטען פעטטס-מאגנס וואר ע״ מיט דעס קורזיי-צוגע נאך האמבורג נאאיילט אונד פאר אינער שטונדע אנגעקאמטען.

אנזעערדעס וואר עס מטטאגא נעוואהרדען. איאן וואלף קאם אים דעס נעשאפטע נאך הייזע אונד בע-נרייטטע וויינגן לעבענס-מטטל דעס דר״ נאכטטן פ״יידע אונד הערצעלקיגטס. פ״ייא וואלף דעקטע דיך טיש. אונד מים אינינער הערצענס-וואנגע בעטרעקטע האנגא. וויא הייריך זיך דא האנדע וואאיטע אונד „מוצע מאכטע“. וויא וויינן גר אלס נעזעטצעטטייר יודע ע״צאנגען וואר-דען וואא״ע.

דאס הייריך אלס נלקלקיגר בריי״שנאם אם אבענדע דעטזעלבען מאגעס דאס דאר פ״ייא וואלף שע-לעס. בריטטס וואאל ניכט עיסס נעזאגטס צו ווערדען

וזענן מאן מים דעם דאפפס-באאטע פאן מאינן נאך קאלן אהרהנס. דאא אאפטעע דער בליק פ״ערלאאך אים פ״אכטפאללען לאגד-הייזיגן. וועלבע נאמענטלך דאס רעכטע אופער דעס שאאטטעס שטקקן, אייגעס דעיזעל-בען לייגטס דאאס אם דרהין: אינבער דאאס שאגע דער-שאפפס-הויז הינטסאגען ווידס מאן דיא מאאטטען ביימע דעס פאאקס. דער דך אגטטטעלבאר אן דיא ריקוייטע דער וויללא אנשלעטס. דאאז נגהאהרען פ״יעלע הינדערטס מאיגען אקער אונד אינדטגעגע; ; נעגענאבער דעס ערדגעגע-הדזע ע״ר אבלעד נבבעטע ווידס-שאפפס-נעבידדע; דיא שאללע זינד נעפאללט מים עד-

לען פפעדדען, מים אקסען, קוהען אונד שאפען; איין הדנגער-דאאס אים דדך בעפאקקטע מים אללדגאאר נעפעגעלד; ע״ייטטע אללדגד דדאגגען זיך אינגער דען נעבידדען; דיא דיגר נעפאללס מים פאר״צעלטען דען אינגער אונד דאס ע״ר אבלעד בעדדעגדע אין אינגע קארטע פיר דיא ע״ערטע גאלדע״ע לאזען וואללטען. ערס-טערע קאנגטע זיך פאן דער דרייטטען גאלדע״ע נאך דעבטטע״ן רעטטען, וואגענגען דער לעטצ-טערע אין דען פאלאממען וויינגן טאר גע״פונדען האט. זיינע גאלדענע רעמאנטאר״-אוהר אונד זיין קאסטע-שלייסעל זינד גע״פונדען וואהרדען. — אין דען אזזאהעלטיגען מעמפעלן אין וויינ וואורדען טרייטע״-נאטטעדפיינטסטע אב״נעהאלטען. דיא טרייטע״-ערדע דעם פערדיגערס דר״ יעלל״-נעס לויטעטע אפלענדערמאסטן: „אונזערע שטאדט ווירד ניכט בלאס דייטש, אנדערן ערדעס יאהר אם 8. דעצעמבער דער פערענגלייקטען בעדענקען. דען פערלאססענען אונד פערוויזטען אזזיגערער ליעבע אונד אנזערע ברעאמען! דער בעגינגנס דאס לעבען, דער הארן ווד דיא פיל״-שלאגע אייגער נאכסטן שטאדט. אללען דענען, דיא אם מארגען דעם 9. דעצעמבער ווי״-נענד פאר דער בראנד-שטאטטע שטאנדען. אללדענען, וועלבען דיא נאכט דעם 8. דעצעמבער דען אטטער בעטרוסטען, דעם דיא אינע בעזיר״פען וואללטען, דיא מטטער בעגראבטעם. דיא דיא דעם מארגענס קיסטען וואללטען — אללען דיא אינזערע ליעבע, אינזערע מטטל״ד עגיטל״-נאר אייגער אינדר״גנל״בען ערמאהנונג, זיך דער פערוויזטען קינדער אנצינדמען. שלאס דער ערדגע״. דיא פ״ייר ערדגטע מיט דעם נעבעטע פיר דאס זיעללגהיל״. אין דער דיא״אפרדשאדט האטטען זיך צים טרייטע״-נאטטעדפ״ינטסט איך מערדערע אי״סטסטס דעם צייטטען בעצירקעס אינ״ פ״עלל ניכט-יודען אינגעפונדען. דה״ נידע-מאגן ע״אינגערבע אין דאס בע״אנזעגע חנכה-פעסט. דיא לכטער אנגעצינדעט ווערדען. דיא אן דען פ״ערדגע״ערדען בראנד דעם 8. דעצעמבער ע״אינגעגן מאגזן. פאר״דעט צים שלוסע צו אהלטהאטנ״ט-אקטען איך.

* (איין ווייטערגעס ווי״דערזע-הען). דיא איין אינגאר״שטס בלאטט ע״צאהלט. ע״ר״אר״שטעט דיזיגער מאגע אים מעמפעזיא״ר״ע באהנ-האפ אינע בעאהרטע אי״יא אהרע מאכטער אינד דערגן נאטטעדן.

פאללייטאן.

פאל״נע איינער פערפעהלטען ערציעהונג.

(30-טע פאר״שטענונג אנד שלוס.)

האנגא האר״שט איך ניכט. דייא איין וואנגן דיא שר״אנד דיא״אנאללטס. עיסט אללס דער וואנגן פאר דעם דייזע, דיזע אונטער אדרעס פערסטאר. דעלס, וואורדע דיא אייסטערהיס אויף דענזעלבען אונד בע-מעקטע דען אייסטשיינענדע, דער דער דיא״שקעע-קוטשער דען פאהרלאדען צו נעבען אים בעגרייפפ שאנד. איך פייא וואלף פאאס אנס פערסטאר אונד קאם נעראדע רעכט. אדרע וואנקענדע אקטאר. דיא מים דעם אויסרופע: „הערר וויללאנד!“ אין דאס צימער צייטשלאגטקע, אין אדרען אי״מען אי״אפטאגענען.

שאן האר״שט מאן אילינע מאנגע-טרייטען דיא טרעפפע דערייפשטר״גען, דאנן וואורדע דיא אינגע״ערסטען אונד דרינך וואנטשע דערין.

„הערר וויללאנד?“ ענטפען מונטער אונד מאכטער דייא אים אינגס מונדע, דרינך אבער שריי:

„פיל וויללאנד איזט מאדט, אדער האט פיעלמעהר גיעמאלס אנד״עגבט. איך דרינך דרינך דרינגע. בין אללס יודע נעבאר״אן אונד וויל אלס אללעד לעבען אונד שטערבען, אלס פאמטע. שטרענגליבזעד, נעגעבעגס טייער יודע!“

דער מאלס דאס ערשטרינגן דער פריא וואלף אונד אדרעד מאכטער.

דרינך מוסטע עצאהלען, דייא אללעס נעקאממען אונד דאיא דך אללעס נעשאהאלטעס מאנד. דיא קאנגיג דיעזע עצאהלונג אזוגערן לעזעגן ערשטאר״ן, דא אדר-גען נא בעריים אללע נאהערען אומשטאנדע בעקאנגס